

Tóth Krisztina: akvárium

Először a vidám hangulatú akvárium képeket látjuk, ahol vidám, bár örök bezártságban élnek a lakói.

Majd a gangra szorult emberek és életek sivár hangulatát próbáltuk meg visszaadni, kicsit utalva a kor akkori hangulatára is.

[Akvárium](#)

Írta: Branyiczky Rita (BraRit)

„Színes halak. Kicsik, s nagyok.
Nézem őket, ámulok.
Az üveg mögé zárt világ
elkápráztat, rám ragyog.

Méltóságteljes, nagy hal jön,
pikkelye mind színarany.
Szétrebben sok apró bohóc,
látják: fontos dolga van.

Ők tarka ruhát viselnek,
és – miként a gyerekek –
nem törődnek semmivel sem,
játszanak, amíg lehet.”

A school of yellow-striped snappers (Lutjanus fulvifasciatus) swimming over a coral reef in clear blue water. The fish are yellow with dark vertical stripes and a black spot on their heads. They are swimming in a loose formation, some near the coral and others further out in the water. The coral reef is visible in the foreground and middle ground, with various types of coral and sponges. The water is a deep blue, and the overall scene is bright and clear.

Pilinszky János: Halak a hálóban

Csillaghálóban hanyódunk
partravont halak,
szánk a semmiségbe tátog,
száraz úrt harap.
Suttogón hiába hív az
elvezett elem,
szűrő kövek, kavicsok közt
fuldokolva kell
egymás ellen élnünk-halnunk!
Szívünk megremeg.
Vergődésünk testvérünket
sebzi, fojtja meg.
Egymást túlkiáltó szónkra
visszhang sem felel;
öldökölnünk és csatáznunk
nincs miért, de kell.
Bűnhődünk, de bűnhődésünk
mégse büntetés,
nem válthat ki poklainkból
semmi szenvedés.
Roppant hálóban hanyódunk
s éjfélkor talán
étek leszünk egy hatalmas
halász asztalán

-
- A photograph of an aquarium. The water is clear and blue. There are several green plants, including a large fern-like plant on the left and a smaller one on the right. There are also some rocks and a piece of driftwood. Several fish are visible, including a large orange fish and a smaller blue fish.
- Aranyosi Ervin: Cichorgászat az akváriumból

Ott volt a hal, csak úszott csendben.
Néztem csupán, s kíváncsi lettem:
– Miért jó neki vajon a vízben?
Meg is kérdeztem három ízben,
de Ő még mindig hallgatott.
Gondoltam, nem maradhat ott!
Így hát megúsza szárazon,
s nem is aggódtam már azon...
Kikaptam Őt, a lebegőt,
s láttam, hogy nem kap levegőt.
Lábra sem állt, mert nem volt néki,
– értelmes macska nem is érti –
hogy eddig miképp járhatott.
A tátogás alábbhagyott,
ami nála biztos csak jelkép,
mert kilehelte lám, a lelkét...

Kövecses Anna: Akvárium

Sodródom elveszett halként
az élet vizében,
lomhán.

Merengve nézem a bágyadt
akvárium-népet
kedélyen.

Keresem életöltöm lényegét
a hús mélységben
éberen.

De mellékvágányokra tévedek,
mint kisiklott vonat
a síneken:

Képzeletem el-elkalandozik,
új univerzumba lép,
s remél...

Méla vágyaim kergetőznek,
s mint röpke buborék:
tovatűnnek.

Borús, semmitmondó Élet!
Elhanyagolt szavak
s ígéret!

Mikor félelmetes erőtök
háborúra gerjed
s elsöpör:

Rájövök: a sok hal közül
csak egy vagyok,

pótolható.

Legyen-e ez a búvós végszó
a gyötrő, képmutató
társadalomban?

Nem! Éltető a Küzdelem,
Csábítás, Csalódás:
körforgás.

Harcolni kell a végsőkig,
soha fel nem adni,
sárba tiporni,

Mindenhez derűs arcukatot,
beletörődő mosolyt
mutatni,

Soha semmit nem kérni
de mindent adni
lelkesen.

Előírt szerepeinket játszuk
következmény nélkül,
boldogtalanul;

Mindenki zord falat emel
s álcája mögött
éldegél:

Hogyan legyek más, ha a
nép kiteszítja a
különbet?

A víz gyorsan szennyeződik,
a lények feszültek,

elégedetlenek.

Szükséges a döntő változás,
nem vitás gyávaság:
Újdonság!

Megsemmisítő vihar készül:
a Végtelenség győz,
rémület.

Dominószerűen hullanak alá
a csodás teremtmények
tehetetlenül.

Túléli valaki a friss zivatar
pusztító erejét,
vagy vége,

És minden keserves munka
kárba vész, széthull s
elporlad?

Megmarad-e az akvárium,
ha a lakó-halak
kihalnak?

Ér-e valamit a viseletes,
kopott üvegedény,
ha üres?

Gondolkodni ezen már késő:
a megfáradt nemzedék
örök nyugovóra tért.

Lackfi János: Halak
(az Ugrálóház c. kötetből)

Hal háta pikkelyes,
víz háta pikkelyes,
hogyha megmarkolod,
kicsúszik, kicsorog.

A folyó csak halad,
földön siklik tovább,
úszkáló kis halak
feszítik nagy hasát

Gráf Dóra: könnyű

főszezonban, strandszezonban
neonfényben úsznak az akváriumok
akváriumokban úsznak a halak
nézzük a lányt – mindenki szerelme –
táncol, táncol a színpad előtt
magában kéri a sültkrumplit
bennem?

első napok a pult mögött

ő volt az édesapád? –
kérdik legújabb barátaim
együtt kalandozunk, lángosozunk
befogadtak
együtt énekeljük a Himnuszt, olykor
a hátam mögött összesúgnak
egymást kérdik: értitek őt?
(igen, az édesapám)

lehetne mindent sokkal jobban
a baj az, hogy megeleégszik
családdal, gyerekekkel
beteljesületlen tudjátokmivel
helyette lobogó (kályha!)
kályhameleggel, pedig
szeretni egymást oly könnyű
mint az olcsó vaníliáskarikát

nincs baj, nincs semmi baj
kis és nagy helyek közt ingázunk
valami a vállamhoz ér
indulok az állomásra
büszkeségen innen, félelmeken túl
hetvenezér szúnyog kísér
ti minek is jönnétek
hiába, vége már

**A “Késdobáló” és az “Arany Csillag”
“Ez itten a büfé. Benne kiszolgálók.
Ez főzi a kávé, hajtja a darálót,
az méri a rumot, ez mossa fel a vért,
kanalat is lyukaszt biztonság okáért.
A többi mind vendég. Az ott fánkot
eszik,
az a pohárt lopja, azok egymást
verik.
Emitt most taposnak a pincér
belébe.
Ez itt orvosért fut. A tér neve Béke.”**

(részlet egy 1954-es Sztálinvárosról
szóló “anticsasztuskából

Orbán Ottó: A létező szocializmusról

A létező szocializmus két legfőbb hibája,
Hogy sem szocializmus nem volt, sem nem létezett.
Az, ami létezett, a sajtuszagú, trampli diktatúra,
Mindent a maga méretére kicsinyített:
Házat, utcát, életet, halált. Nem mintha nem
Lett volna a kisszerűségben is szenvedés,
De az is kisszerű volt, elért olyan mondatokban,
Hogy „kiutazása közérdeket sért” és „ezt mi most
Elvisszük” (egy Jugoszláviában kiadott, magyar
Nyelvű újságot, a vasúti fülkéből, útban Zágrábból
Hazafelé) meg „szerencséje, hogy az őrnagy elvtárs
Tud angolul” (és így sajtó hatáskörében eldöntheti, hogy
Veszélyt jelentenek-e John Donne versei az államrendre
Nézve). A hülyeség volt kibírhatatlan; az, hogy ebben
Teljék el az életünk, hogy haló porunk fölött is otromba
Szoborra öntött bronz izomemberek álljanak őrt. A diktatúra
Azzal is gyilkol, hogy belélegzed, hogy élsz,
Hogy egyik nap jön a másik után és mindegyik ugyanolyan,
Hogy meghízol és nem ismeresz magadra a tükörben,
Mert az is ő, ahogy utálod, ahogy ellenállsz,
Míg történeted köré az éjszaka írja
A fényregény egyik lehetséges befejezését
Vörös köddé enyésző csillagaival.

Rab Zsuzsa: De addig

**De addig mennyi elfutó vonat,
de addig mennyi vertszárnyú madár,
de addig mennyi mázsás virradat,
mennyi perzselt, koromszárnyú levél,
de addig mennyi testté-lett hiány,
és mennyi karrá-nem-lett ölelés,
falakról visszapattant nevetés,
mennyi sikongó mentőautó,
mennyi gyúrt vánkös, gubanc takaró,
mennyi nehéz kosár, hány temetés,
mennyi betű, mennyi szívpercenés,
hány nem és hány miért és hány soha,
hány mégis, hány azértsem, hány talán,
és mennyi szó, hűvösen cseppenő,
és mennyi szó, torokban, szálkaként,
és mennyi szó, szendergő ekrazit,
és mennyi ékírás a homlokon,
hány irgalmatlan, véletlen tükör,
és mennyi apró vesztett háború,
hány hétfő, hány fél hét és hány kilincs,
mennyi szívetrobbantó csengetés,
mennyi hazajövés, hány elmenés.
De addig, addig, addig is,
de addig, addig is,
de addig is....**

FEKETE ISTVÁN: EGY

**Egy küszöb, kopott, ritkán járják,
egy tölgyfa-ajtó, erős, barna....
Egy kilincs, hajlott, halkannyító,
egy lábtörlővas, régibb fajta.**

**Egy szoba: csupa kedves árnyék,
egy ágy - fekvéskor megnyikkanó.
Egy lámpa: derűs sárgafényű,
s egy öreg asztal, persze: dió.**

**Egy képen ködös őszi-tájék,
egy ablak mely nem néz, csak lát.
Egy szék, ívelt sima karfájú,
egy kályha, s hozzá parázslapát.**

**Egy kutya: komoly házőrző,
- bár nincs mit őriznie soha -
egy macska is, hogy doromboljon,
s ne unatkozzon a nagy kutya.**

**És egy árva szomszéd is lehet!
Csak annyit tudjon, hogy ott vagyok.
És megtalálja álmomban békén,
megtalálja, ha meghalok.**

Herczeg Jonatán: Tartsuk meg

**Tartsuk meg - szól a lány
Nem mer befeküdni
Vessük el - szól a srác
"Nem ember" ... elküldi**

**Feleszmélsz, megölted
Szíve benned dobbant
A srác is rég elment
Az apja lett volna**

**Életedben hiány
És üresség maradt**

**Lettél volna kislány
Ki mindig szót fogad**

**Sajnos már nem lehetsz
Ezt te választottad
Barátok s szerelmed
Ők mind elpártoltak**

**Félelem, kételyek
Már rég behálóztak
Szeretni nem lehet
Már mind elárultak**

**De van, aki szeret
Mindegy, mi a neved
Csak nézz fel az égre
És nyisd ki a szemed!**

Schmidt Lívia: Kémhatás

**Van az, amikor úgy szívből,
igazán... és van, amikor nem
vagyok több - csak egy lány
az utca túlsó oldalán, ahol a
falakról édes füst csorog, az
utolsó slukk a legjobb dolog -
mondd, minek is legyünk
boldogok? Kinek kell a folytatás...
csak egyszeri, valami kémhatásféle
porlad szét köztünk, s húz le
a mélybe... aztán üres minden...
karcol a vágy - hegei itt bent - épp
leheletnyi kis jelek... nincs, aki
kérdesz, s én nem felelek...
meg senkinek... és közelít, jön a
szorongás, minden mozdulat
néma sikoltás - a semmibe...
meg a könnyek, a bánat és nem
osztunk meg asztalt, sem ágyat...
nem nézünk egymás szemébe...
talán mégiscsak szeretni -
csak szeretni kéne**

Mondok Judit: Jelen, múlt, jövő

Látod, Kedves, látod, hogy múlik el ma az év?
Régen volt, hogy érkeztél, már olyan nagyon rég.
Reggeli fény, s a múlt történésén veszek el,
nyílt ablakomnál gólya emléke kelepel.
Már a vándormadár sincs itt, elköltözött mind,
a tükörképem vissza rám törötten tekint.
Az egykor virágzó fa mára már meztelen,
elszunnyad szürkülten, szenvedélymentesen.

Látod, Kedves, látod, hogy múlik el ma az év?
Gondolatok, papírok hevernek szanaszét.
Szertehullok, mint faágak, oly csupasz lelkem,
öltöztetni nélküled gyakran elfelejtem.
Csak a radiátorzúgás mond mesét nekem
az őrijítően csendes, magányos éjeken.
Távoli, édes mosoly, az emlék elillan
épp olyan hamar, mint a rémálmaimban.

Látod, Kedves, látod, hogy múlik el ma az év?
Arcodat nem láthatom, csupán a magamét.
Múló percek gyötörnek, az emlékek fájnak,
szikláról dobom őket, mégis visszamásznak.
Csak egy pillanat, mielőtt vége az évnek,
nem tudod majd, ki vagyok, ha rólam mesélnek.
Bevallhatom magamnak, szívem beleremeg:
jelen voltam, múlt vagyok, s jövő nem leszek.